فێربوون (خوێندن) لە دوورەوە

Distance Learning

پ.ی.د..محمد عزيز سعيد/ زانکۆی سەلاحەدین-هەولێر

فێربوون و خوێندن لە دوورەوە واتا Distance learning شێوازێکی فێربوون و خوێندنی تازەیە. بنەمای سەرەکی ئەم جۆرە خوێندنە بریتیە لەوەی کە قوتابی ڕۆژانە ناچێتە قوتابخانە و زانکۆ و مامۆستا نابینێ. بریتیە لە گواستنەوەی زانیاری و پرۆگرامی خوێندن بۆ شوێنی جیاواز لە دوورەوە. واتا هاندانی قوتابیان کەناتوانن لە بەر هەر هۆیەك ڕۆژانە دەوام بکەن بەتایبەتی ئەوانەی نمرەکانیان نزمە یان بەتەمەنن و هەلی خوێندنی ئاساییان لە دەست داوە. ئەمڕۆ کۆمپیوتەرو ئینتەرنێت بە ئاماری سەرەکی ئەم جۆرە خوێندنە دادەنرێ.

شێوازی فێربوون لە دوورەوە لە سەرەتای هەفتاکان سەری هەڵدا و لە هەندێ زانکۆی ئەوروپی و ئەمەریکی دەستی پێکرد ، ئەویش بە ناردنی کتێب و شریتی کاسێتی تۆمار کراو و ڤیدیۆ و بابەتەکانی خوێندن لە ڕێگای پۆستەوە بۆ قوتابیان و قوتابیانیش کۆشش و خوێندنەکانیان بە هەمان شێوە لە ڕێگای پۆستەوە دەناردەوە بۆ زانکۆکانیان. تاکە مەرجی زانکۆکان ئەوەبوو کە قوتابی دەبوایە کۆتایی ساڵ بێت بۆ زانکۆ بۆ مەبەستی ئەنجامدانی تاقی کردنەوەکانی کۆتایی ساڵ و وەرگرتنی بڕوانامە.

ئەم شێوازە فێربوونە بە خێرایی بە رەوو پێش چوو و لە هەشتاکان تەلەفزیون و کابل بەکار هێنراو لە نەوەتەکان پەیدا بوونی ئینتەرنێت و کۆمیوتەر ئەم پرۆسەیەی زۆر بەرەو پێش برد.تۆڕی هەواڵی بەریتانی ڕۆلێکی سەرەکی هەبوو لە سەرکەوتنی و پۆستی ئەلیکترونی email شوێنی پۆستی ئاسایی گرتەوە.

لەسەرەتای ساڵی 2000 گەڵێ شوێن و ماڵپەڕ پەیدا بوون و دەستیان کرد بە پێشکەش کردنی خزمەت گوزاری فێربوون لە دوورەوە بە شێوەیەگی دروست و پڕ لە زانست. ئێستاکە قوتابی دەتوانی لە ڕێگای ئینتەرنێتەوە هەموو جۆرە پەیوەندییەك بکات بە مامۆستاکان و قوتابییەکانی هاوڕێ و بچێتە ناو کتێبخانەی ئەلیکترۆنی بە بێ ئەوەی خۆی بەکردار بچێتە زانکۆ و خوێندنگا. تەنانەت قوتابی دەتوا نی هاوبەشی بکات لەکاتی تاووتوێ کردنی بابەتەکان.

ئامانجەکانی فێربوون لە دوورەوە: فێربوون و خوێندن لە دوورەوە گەلێ ئامانج پێ دەکا گرنگەکانیان

1- بەرزکردنەوەی ئاستی زانستی و ئەکادیمی و ڕۆشنبیری تاکەکانی کۆمەڵگا.
2- پڕکردنەوەی بۆشایی کەمی مامۆستاو ڕاهێنەرانی لێ هاتوو لە هەندێ بواری پێویست.
3- هەوڵدان بۆ دابین کردنی سەرچاوەی جیاوازی فێربوون بۆ مەبەستی کەمکردنەوەی جیاوازی تاکەکەسی نێوان ڕاهێنەران
4- پاڵپشتی کردنی دەزگاکانی فێرکردن و ڕاهێنان بە دابین کردنی هۆکارەکانی فێرکردنی مودێرن.

خەسڵەتەکانی فێربوون لە دوورەوە:

1- پێویست نەبوون بە هۆڵی خوێندن و خوێندنگا
2- توانای بەشداربوون لە خولەکانی کورت خایەن و پێشکەوتوو بە بێ ئەوەی قوتابی بچێتە هۆڵی خوێندن.
3- بەدی هێنانی هەل بۆ ئەوانەی کاردەکەن و پێویستیان بە ئیش کردنە.

لایەنە نێگێتیڤەکانی فێربوون لە دوورەوە:

1- تێچووی دارایی بەرز لە سەرەتای دەست پێکردن ئەمەش بەهۆی دانانی سیستەمی تەواوی ئەلیکترونی بۆ قوتابی
2- نزمی ئارەزوو لە لای قوتابیان بۆ ئەم جۆرە خوێندنە
3- نەبوونی هاندەر بە ئامادەنەبوونی ڕۆژانەی قوتابی و نەبینینی مامۆستاکان و قوتابیە هاوڕێ کان
4- دانەمەزراندنی دەرچوانی ئەم جۆرە خوێندنە لە دام و دەزگاکانی دەوڵەت
5- شارەزا نەبوونی کۆمەڵگا بەم جۆرە خوێندن و فێربوونە
6- نەسەلماندن و هەڵ نەسەنگاندی وەزارەتی پەروەردە و وەزارەتی خوێندنی باڵا بۆ ئەم جۆرە بروانامانە.

لێرەدا ئیمە لەم کات وساتەی هەرێمی کوردستان کەبە قۆناغێکی هەستیاردا تێ دەبەڕێ و نالەباری باری ئابووری کۆمەڵانی کوردستان فێربوون و خوێندن لە دوورەوە واتا لە ڕێگای ئینتەرنێتەوە بە هەلێکی گونجاو هەنووکەیی دەزانین. لە بەر ئەم هۆیانەی خوارەوە

1- قوتابی لە شارو شارۆچکەکانەوە توانای هاتنی بۆ زانکۆ کەمە لەبەر نالەباری ئابووری خێزانەکەی
2- ژمارەیەکی یەکجار زۆر لە قوتابیان ئارەزووی خوێندنیان هەیە بەڵام نمرەکەی بەربەستە
3- توانای وەرگرتنی زانکۆکانی کوردوستان سنووردارە و جێ ی هەمووان نابێتەوە.
4- زۆر لە قوتابیان ڕۆژانە پێویستی بە کارکردن هەیە بۆ دابین کردنی بژێوی ژیانی خۆی و کەسوکاری
5- زانکۆکان پێویستیان بەم هەموو بەشەناوخۆییانە نابیت کە ئەرکێکی دارایی و کارگێڕی قورسی خستۆتە سەر دەوڵەت و قوتابی

بەبلاو کردنەوەی ڕۆشنبیری خوێندن لە دوورەوە لە ناو کۆمەڵگا کە فێربوون و زانستی خوازی تەنها بۆ دامەزراندن نیە لە دەزگا حکومیەکان بەڵکو خوێندن و فێربوون بریتیە لە بەرزکردنەوەی ئاستی ڕۆشنبیری تاکەکان و ژیربوون و ئاسان کردنی وەدەست هێنانی هەلی کار لە بازاردا. خوێندن بە کۆرسات دەبێت وە لەسەر بنەمای پرۆسەی بۆلۆنا ی ئەوروپا. بە وەرگرتنی قوتابیانی بیانی بەم شێوازە لە زانکۆکانی کوردستان سەرچاوەیەکی ئابووری بۆزانکۆکان دابین دەکات و بە ئەرکێکی دارایی زۆر کەم.

خوێندن بە شێوازی فێربوون لە دوورەوە هەنگاوێکە بۆ بە نێودەوڵەت کردنی زانکۆکان کە ئێستا وەزارەتی خوێندنی باڵا سەرقاڵیەتی بە هاوکاری پرۆگرامی ئیراسمۆس پلاس یەکیەتی ئەوروپا.

پێدانی هەلی خوێندن بەقوتابیانی کوردوستان و ئەوانەی تەمنایان زۆرە بۆ خوێندن بەم شێوازە لە زانکۆ ناودارەکانی جیهان گەڕانەوەی ئومێدو بوژانەوەی ژیانە. داوادەکەین وەزارەتی پەروەردەو وەزارەتی خوێندنی باڵا ئەم بابەتە گرنگە دراسە بکات و سوود وەربگرین لە ئەزمونی زانکۆکان و وولاتانی دۆستمان لەم بوارەدا و ئەم هەلە برەخسێنین بۆ کۆمەلانی خەڵکی کوردستان.